

Els habitants de Santa Bàrbara, segons un recompte de l'any 1815

Joan-Hilari Muñoz Sebastià

INTRODUCCIÓ

Fa uns quants anys, mentre remenàvem els papers pendents de classificar de l'Arxiu Diocesà de Tortosa, situat al darrer pis del palau episcopal de la capital de l'Ebre, vàrem localitzar un interessant document, datat el dia 13 de juny de l'any 1815, on es recull de forma exhaustiva, tal com molt bé descriu l'encapçalament del mateix document, la "lista de los vecinos y almas que hay en las Planas de Santa Bárbara" aquell llunyà dia de mitjans la dècada dels 10 del segle XIX.

L'amabilitat de l'actual encarregat de l'esmentat arxiu, mossèn Joaquim Barberan, que ens ha facilitat la seua consulta, i la insistència del benvolgut amic planer Màrius Pont, ens ha motivat a donar-lo a conèixer, ara que s'atansa la celebració del 175è aniversari de la creació de Santa Bàrbara com a nucli independent de la Galera. També voldríem dedicar aquesta breu aportació a Josep Roé i Llasat, nascut a Santa Bàrbara l'any 1817, i que és avantpassat nostre per línia paterna.

MOTIVACIÓ DEL DOCUMENT

El motiu pel qual es va redactar el document objecte del nostre petit estudi és el de demanar un capellà, i ve clarament definit al final del mateix, quan es diu que hi ha 180 "vecinos", o sigui caps de família, i 992 persones, "de estos seran 18 vecinos distantes 7 quartos de hora y los demás, el que menos 3 quartos de hora. Cinco casas estaran a igual distancia de la Galera que de Santa Barbara, pide cavalleria para administrar el viático. En el año 1804 se solicitó que se aumentara su congrua para poner dos vicarios, uno en el Masdenberge [sic] y otro en Santa Barbara, se le aumentó y no los puso, ni se instruyen en la doctrina, ni se han confesado muchos, ni se assiste a los moribundos. En el Masdenberge [sic] hay 66 vecinos distantes de 6 a 7 quartos de hora, y algunos dos horas [...]".

Els habitants de la masada de Pepet, com els de les altres masades i cases existents el 1815 a les Planes de Santa Bàrbara, demanaven al bisbe que els proveís d'un capellà, ja que el de la Galera habitava massa lluny per a cobrir les seues necessitats religioses. [JSP]

Així, ens trobem davant d'una queixa formal, feta pels habitants de Santa Bàrbara davant la cúria eclesiàstica de Tortosa, sobre l'actitud dels clergues de la Galera, que sistemàticament ignoraven el creixement de població dels nuclis de Santa Bàrbara¹ i Masdenverge, els habitants dels quals es veien obligats a desplaçar-se (amb els precaris mitjans de l'època) a la Galera, per rebre els sagraments o per rebre assistència religiosa en els moments en què ho necessitaven.

Per tant, aquest document, a més de donar el nom i els cognoms dels habitants de Santa Bàrbara el dia 13 de juny de 1815, és interessant perquè segurament representa la presa de consciència dels seus habitants de pertànyer a un nucli habitat allunyat (i diferenciat) del principal nucli urbà del municipi al qual originalment pertanyien. Pocs anys després (1817) s'iniciarà el procés per demanar la independència municipal, cosa que finalment s'aconseguirà el dia 9 de maig de l'any 1828.

Per acabar aquesta petita aportació, només ens manca donar la transcripció íntegra del document, el qual creiem pot servir en un futur per realitzar altres estudis (arbres genealògics, estudi dels cognoms, etc.)

TRANSCRIPCIÓ

Llistat dels caps de casa de Santa Bàrbara el dia 13 de maig de l'any 1815, ordenats segons apareixen en el document, i amb indicació del nombre d'habitants de cada habitatge (hem catalanitzat els noms segons les normes ortogràfiques actuals, mentre que, en els cognoms, només hi hem regularitzat l'accentuació).

<i>Nom</i>	<i>Cognom</i>	<i>Persones</i>	<i>Nom</i>	<i>Cognom</i>	<i>Persones</i>
Josep Antoni	Vallès	8	Joan	Rodríguez	4
Joaquim	Vallès	7	Joan	Torres	3
Francesc	Pedret	7	Miquel	Cid	4
Josep	Pedret	4	Domènec	Foguet	11
Ruf (Vídua de)	Panisello	4	Vicent	Balagué	5
Joan	Solà	1	Cristòfol	Balagué	5
Vicent	Arasa	6	Tomàs	Balagué	5
Jaume (Vídua de)	Cid	4	Joan (Vídua de)	Balagué	3
Joan	Cid	6	Joan	Roig	10
Joaquim	Balagué	5	Miquel	Espuny	4
Jaume	Figueres	8	Antoni	Valldeperez	5
Manuel	Gas	4	Gabriel	Eiximeno	9
Tomàs	Giné	3	Salvador (Major)	Ferré	5
Salvador	Balagué	4	Francesc (Major)	Cid	4
Baptista	Cases	7	Vicent	Balagué	4
Josep	Giné	5	Josep	Monllau	4
Josep	Rodríguez	7	Antoni	Obiol	3
Tomàs	Rodríguez	1	Agustí (Menor)	Cid	3

¹ Recordem que les dades conegudes sobre la població de Santa Bàrbara mostren un espectacular creixement demogràfic entre finals del segle XVIII i principis del segle XIX: 39 famílies, l'any 1762; 70 famílies, el 1784; 143 famílies, el 1812, i 180 famílies, el 1815.

<i>Nom</i>	<i>Cognom</i>	<i>Persones</i>	<i>Nom</i>	<i>Cognom</i>	<i>Persones</i>
Antoni	Cid	6	Joan	Roé	6
Francesc	Cavallé	2	Salvador	Ferré	10
Francesc	Clua	5	Antoni	Múrria	3
Francesc	Balagué	5	Vicent	Farnós	5
Francesc	Pla	4	Cristòfol	Arasa	9
Ventura	Bosch	5	Gaietà	Casadó	7
Joaquim (Vídua de)	Izquierdo	5	Jacint	Magí	5
Bernat	Sebastià	7	Benet	Solà	4
Francesc	Queralt	3	Narcís	Pont	4
Agustí (Major)	Queralt	5	Salvador	Fatsini	5
Agustí	Queralt	4	Josep de Fèlix	Cid	4
Pere	Espuny	9	Agustí	Arasa	9
Agustí	Balagué	4	Joan	Clua	5
Ignasi	Perez	4	Manuel (Vídua de)	Llombart	8
Antoni (Menor)	Arasa	8	Miquel	Valldeperez	6
Agustí	Ferrerres	4	Agustí	Ferré	8
Joan	Torres	4	Pau	Balagué	4
Pere	Ferré	8	Tomàs	Eiximeno	3
Simó	Cid	8	Simó	Eiximeno	3
Agustí	Pedret	4	Josep Agustí	Cid	7
Tomàs	Roé	5	Josep	Balagué	4
Rafael	Roé	5	Tomàs	Múrria	4
Josep	Múrria	8	Valentí	Climent	6
Salvador	Martí	3	Ambrós	Pastor	7
Antoni (Major)	Múrria	4	Alexandre	Puig	5
Baptista	Eixarch	4	Domènec	Subirats	7
Josep (Vídua de)	Cid	4	Josep	Queralt	7
Tomàs	Múrria	5	Salvador	Cid	7
Gaietà	Torres	5	Francesc	Cid	5
Josep	Ferré	9	Joaquim	Queralt	4
Tomàs	Arasa	8	Josep (Major)	Ferré	8
Pere	Accensi	7	Josep de Josep	Arasa	5
Antoni (Major)	Arasa	7	Joan	Royo	10
Ramon	Accensi	7	Manuel	Farnós	7
Rafael	Masip	3	Ramon	Farnós	10
Josep Antoni	Pla	8	Agustí	Roig	5
Tomàs (Vídua de)	Pedret	4	Francesc	Curto	6
Pere	Múrria	6	Pere	Fosch	8
Francesc	Sol	6	Francesc	Cavallé	6
Vicent	Valldeperez	7	Josep	Cavallé	7
Miquel	Fosch	2	Tomàs	Royo	2
Andreu	Mesonero	6	Joaquim (Major)	Queralt	11
Roc	Pla	6	Josep	Torres	5
Josep Antoni	Balagué	6	Joaquim	Cid	6
Pere	Pozo	6	Domènec	Cid	9
Gaietà	Marquès	6	Francesc de Jeroni	Arasa	3
Vicent	Puell	6	Marià	Cavallé	5
Tomàs (Vídua de)	Llasat	4	Rafael	Curto	3

<i>Nom</i>	<i>Cognom</i>	<i>Persones</i>	<i>Nom</i>	<i>Cognom</i>	<i>Persones</i>
Llorenç	Curto	3	Salvador (Vídua de)	Vallès	5
Francesc (Menor)	Curto	7	Francesc (Vídua de)	Martí	3
Josep Antoni	Argentó	4	Tomàs	Barberà	5
Antoni	Cortiella	4	Rafael (Vídua de)	Martí	5
Josep	Puig	6	Carles	Cid	7
Francesc	Monllau	3	Josep (Hereus)	Martí	3
Baptista	Curto	8	Ventura	Martí	6
Jeroni	Arasa	11	Francesc (Menor)	Arasa	6
Tomàs	Magí	4	Tomàs	Espuny	8
Ramon	Puell	5	Francesc (Major)	Arasa	8
Francesc	Tomàs	5	Josep (Menor)	Magí	6
Josep Antoni	Tomàs	4	Francesc (Vídua de)	Magí	5
Marià	Panisello	5	Josep	Magí	4
Domènec	Granell	9	Josep	Fandòs	7
Manuel	Cid	4	Pau (Major)	Monllau	11
Ramon	Obiol	5	Pau	Monllau	5
Ramon	Mauri	5	Fèlix (Vídua de)	Cid	7
Francesc	Torà	3	Fèlix	Cid	5
Baptista (Vídua de)	Puell	4	Joaquim	Verge	5
Joan	Martí	6	Antoni	Pepió	3
Josep	Martí	7	Tomasa	Curto	4
Antoni	Barberà	4	(Vídua de)	Panisello	4
Joaquim	Barberà	2	Vicent	Royo	5
Josep	Barberà	5	Miquel	Pujol	3

Masada de Cid, una de les primeres i més importants del poble, en una fotografia feta l'any 1985. [MPF]